

**Держінформ науки
України**

**Національний
технічний університет
України
"КПІ"**

**Німецьке товариство з
міжнародного співробітництва**

**Державне агентство з питань науки, інновацій та
інформатизації України**

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»**

Німецьке товариство з міжнародного співробітництва

**ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ:
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА
МОДЕРНІЗАЦІЯ
ЕКОНОМІКИ**

Матеріали VI Міжнародного форуму

20-21 грудня 2012 року

м. Київ

ЗМІСТ

Агієнко І.В. Досвід та проблеми використання наукового потенціалу вищого навчального закладу у сфері інноваційної діяльності	9
Атаманова Ю.Є. Створення технополісів в Україні: законодавчі проблеми та шляхи вирішення	12
Болтівець С.І. Психогігієнічний трансфер апаратурних вимірювань	17
Борисенко Н.Д. Наукові дослідження в Житомирському державному університеті імені Івана Франка	22
Бугайко Д.О. Інноваційний розвиток Національного авіаційного університету	25
Бурдо О.Г. Волновые механодиффузионные технологии переработки растительного сырья	31
Верхівкер Я.Г. Технологічні інновації виробництва консервованих продуктів з ягід, фруктів, овочів і коренеплодів	36
Власенко В.І. Трансфер технологій, як основний процес комерціалізації наукових розробок університетів в ринкових умовах	38
Вожегова Р.А. Розвиток зрошення - стратегічний напрям подолання посушливості клімату	42
Воліков В.В. Методика оцінки інноваційного розвитку регіонів України	47
Воскобойнікова Н.О. Інноваційний розвиток комунального сектору шляхом впровадження альтернативних систем теплохолодозабезпечення	53
Вязовик В.М. Інноваційні технології альтернативного спалювання палива	59

Герасимчук З.В. Інноваційна інфраструктура як фактор інноваційного розвитку регіону.....	60
Григор'єв Г.С. Інноваційні освітні послуги в системі макроекономічного розвитку країни ..	65
Грищенко І.М. Впровадження інноваційних освітніх технологій у вищих навчальних закладах	69
Гуменна О.В. Технологічна стратегія в системі маркетингу технологій	73
Денисюк В.А. Інституціональне забезпечення комерціалізації технологій: вітчизняний та закордонний досвід	79
Денисюк В.А. Оцінка інноваційної активності промислових підприємств Та соціально-економічного розвитку Кіровоградської області.....	85
Дегтяр А.О. Сучасні аспекти інноваційної політики в Україні	90
Добровольський С.В. Науковий парк «Аерокосмічні інноваційні технології» як основа ефективної моделі трансферу технологій у аерокосмічній сфері	95
Довбенко В.І. Перспективи активізації ролі дослідницьких університетів у процесах трансферу технологій та розвитку економіки.....	98
Драгуновська О.І. Інноваційна діяльність університету як невід'ємна складова розвитку його наукового потенціалу.....	103
Дудка Т.В. Підвищення ефективності виробництва підприємств харчової промисловості шляхом впровадження інновацій.....	107
Дудченко К.В. Технологія повторного використання дренажно-скидних вод рисових зрошувальних систем.....	ПО

Дюндін В.Д. Модернізація системи формування інтелектуальних ресурсів як фактору інноваційного розвитку економіки України.....	112
Єгорова О.О. Модернізація економіки України: індустріальні парки.....	115
Жуковський С.С. Впровадження Інтернет порталу E-OLIMP в навчальний процес	120
Журко Т.О.. Необхідні умови для інноваційного розвитку економіки України....	123
Запорожан В.М. Електрокардіографічна мобільна консультаційна система індивідуального користування.....	128
Заварзіна Т.В. Аналіз джерел фінансування інноваційного розвитку. підприємств торгівлі України.....	131
Заєць Р.В. Парадигма природосберегаючого розвитку определяет новые ориентиры для науки и инноватики.....	135
Захарін С.В. Фінансовий механізм підтримки розвитку інноваційних кластерів у промисловості.....	139
Захарін С.В. Організація інноваційної роботи кафедри.....	144
Захматов В.Д. Роль инновационных технологий в восстановлении промышленного потенциала стран СНГ.....	147
Заховалко Т.В. Інформатизація органів місцевого самоврядування.....	152
Золотарьова І.О. Міжуніверситетські Start-Up центри як інструмент просування та підтримки інновацій.....	155
Іванченко С.М. Інтегрована система соціально-психологічних технологій супроводу суспільних інновацій.....	158

Ісакова Н.Б. Інноваційні мережі розвитку.....	160
Калько А.Д. Аспекти діяльності Національного університету водного Господарства та природокористування у сфері трансферу технологій та інновацій.....	163
Камінський О.М. Новітні адсорбційні матеріали медико-біологічного та технічного призначення.....	167
Капрельянц Л.В. Організація трансферу технологій та впровадження інноваційних розробок в Одеській національній академії харчових технологій ...	170
Катан Л.І. Фінансові механізми трансферу аграрних інновацій в забезпеченні інноваційного розвитку аграрної сфери.....	175
Клещенков О.В. Застосування інноваційних технологій у міжнародних залізничних вантажних перевезеннях.....	178
Костенюк Б.В. Новативный социально-экологический мониторинг: технические и правовые аспекты.....	182
Кот О.В. Напрямки подолання розриву між дослідженнями та Соціальними інноваціями: успішна практика ЄС та перспективи для України.....	186
Красовська О.В. Региональные особенности венчурного финансирования в мире и в Украине.....	189
Криворучко І.М. Особливості організації науково-інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України.....	194
Криворучко Л.С. Окремі питання класифікації видів прав людини за сферами суспільних відносин.....	197

Кужель Е.В. Трансфер виробничих інновацій	202
Кучер А.В. Трансфер інновацій в аграрному секторі економіки	205
Лебеденко Т.Є. Проблеми та перспективи використання інтенсивних технологій в хлібопекарському виробництві	210
Лещінський О.С. Загальні підходи до формування інноваційної інфраструктури регіонів	215
Лобігер Н.С. Реінжиніринг як спосіб модернізації бізнеспроцесів банку в сучасних умовах розвитку економіки України	219
Лозинська Т.М. Проблемні питання державної політики щодо підтримки інноваційного розвитку аграрних підприємств	223
Лук'янихіна О.А. Адаптація українських навчальних планів і програм до східноєвропейської кваліфікаційної рамки як інструмент трансферу освітніх технологій	227
Макаренко І.П. Трансфер технологій: системна макроекономічна середа. Міжнародний аспект	229
Малий Ю.С. Інноваційний центр як елемент інноваційної інфраструктури дослідного університету	232
Машков О.А. Інноваційний розвиток та модернізація системи природокористування України	236
Мельник О.І. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки: проблеми і пріоритети	252
Молодоженя М.С. Актуальні аспекти контролю результативності інноваційної діяльності підприємств	256

Одрехівський М.В. Проблеми побудови інноваційних систем	259
Осадчук Л.С. Зміни у державному регулюванні діяльності у сфері трансферу технологій	263
Писаренко Т.В. Моніторинг інноваційної діяльності та трансферу технологій: стан і проблеми	267
Прокопенко Н.О. Инвестирование в человеческий капитал как фактор развития инновационной экономики в Украине	271
Скидан О.В. Університети як центри інноваційного розвитку економіки	274
Скороход І.С. Запровадження екологічно безпечних інновацій як пріоритетний напрям регіональної інноваційної політики...	278
Тарелін А.А. «Проектная студия по оценке инновационных технологий»: підготовка нової генерації спеціалістів в області трансфера технологій і інновацій	283
Тимошенко І.О. Ефективність державної підтримки інноваційно-інвестиційних проектів на регіональному рівні	286
Ткачова О.А. Передумови розвитку нанотехнологічної сфери в Україні	291
Федулова Л.І. Умови для здійснення трансферу технологій в Україні	295
Флегантова А.Л. Методологічні аспекти оцінювання стану інноваційно-інвестиційної діяльності області	301
Чала Н.Д. Мережева модель інноваційного розвитку регіонів України	307
Шаповал О.О. Розробка і виробництво нано-структурованих анкерних болтів та арматури із нержавіючої сталі низької вартості	311

Щегель С.М. Світовий досвід стимулювання інноваційної сфери: напрями та передумови використання у вітчизняній практиці...	314
Яворський М.С. Громадсько - державне партнерство при побудові регіональної інноваційної системи (РІС)	319
Яненко І.Г. Вплив кластеризації на трансфер знань у співробітництві університетів та бізнесу	322
Янченко З.Б. Розбудова інноваційної інфраструктури як складової активізації інноваційної діяльності на прикладі Житомирської області	325

процедура встановлення меж обмежень у використанні земельних угідь та склад і зміст їх правового режиму, процедура внесення встановлених обмежень до державного реєстру земель в складі державного земельного кадастру) - еколого-економічний ефект біля 200 млн. грн.

4. За прикладом інших країн світу, доцільно обґрунтувати дієву систему економічних стимулів і санкцій щодо забезпечення дотримання правового режиму економічних обмежень, зокрема щодо територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення.

Вирішення цих питань дозволить отримати також наступні практичні результати:

збільшення площ територій ПЗФ, розробка схем національних та регіональних екомереж;

розвиток екомережі як ефективного механізму регулювання земельних відносин для відновлення навколишнього природного середовища;

підвищення природно-ресурсного потенціалу території;

збереження біо- та ландшафтного різноманіття;

агітація в засобах масової інформації досвіду екологічно обґрунтованих практик використання та відновлення живої природи, упорядкування агроландшафтів.

ВИСНОВОК.

Інноваційний розвиток та модернізація системи природокористування України передбачає визначення реперних точок розвитку галузі та шляхів її реалізації. Запропоновані напрями модернізації системи природокористування визначено у відповідності та зв'язком з Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища України на період 2011-2015 роки. Стратегією державної екологічної політики України на період до 2020 року, Положенням про Міністерство екології та природних ресурсів України.

Автори не претендують на всебічність порушених питань, а підіймають дискусійні питання для обговорення та роздумів відносно сучасних проблем та майбутнього в галузі екології та природних ресурсів України.

Мельник О.І., Сіренко Н.М.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ І ПРІОРИТЕТИ

На сьогодні в наукових колах беззаперечним є той факт, що економічне зростання в Україні неможливе без активізації інноваційної діяльності, в тому числі в аграрному секторі економіки. Провідними країнами світу є країни з високим рівнем технологічного розвитку та наукового потенціалу не залежно від того, якими природними ресурсами вони володіють. Міжнародна практика свідчить, якщо у ВВП країни частка інноваційної продукції складає менше 20%, то національна продукція втрачає конкурентоспроможність. Так, середньоевропейський показник складає 25-35%. В Україні зростання ВВП на основі нових технологій дорівнює лише 0,7% [1].

Сучасний стан інноваційної активності в Україні, в тому числі в аграрному секторі економіки, більшість дослідників визначають як незадовільний або кризовий [3, 5, 6]. Непослідовність дій у процесі реформування аграрного сектора економіки України викликала катастрофічне падіння виробництва сільськогосподарської продукції, значні втрати виробничого потенціалу, зниження рентабельності виробництва та платоспроможності сільськогосподарських підприємств. Крім того, ведення фінансово-господарської діяльності сільськогосподарськими підприємствами часто супроводжується їх низькою соціальною та екологічною відповідальністю. Звичайно, це в свою чергу, підвищує загрози щодо продовольчої безпеки держави, безробіття та трудові міграції в сільській місцевості. Екстенсивні фактори розвитку сільського господарства майже вичерпані. Лише перехід на інноваційну модель розвитку з науково обґрунтованими основами господарювання в АПК є на сучасному етапі визначальним та найоптимальнішим шляхом.

Основоположну роль при цьому необхідно надавати всебічному сприянню розвитку інноваційного підприємництва, оскільки це дієвий механізм широкого залучення сільськогосподарських товаровиробників до інноваційної діяльності.

Суть "інновацій", "інноваційного підприємництва", роль та особливості інноваційної діяльності досліджувалися такими вітчизняними науковцями як В. Гейцем, В. Лавруком, П. Музиною, Т. Пасічнюком, А. Смоленюком, А. Стельмашуком, Д. Чеберкусом та ін. Але на сьогодні насамперед необхідно обґрунтувати сутність інноваційного підприємництва як фактора розвитку аграрного сектора економіки та визначити основні складові його організаційно-економічного механізму.

На основі дослідження наукової літератури ми дійшли висновку, що існує декілька підходів до визначення сутності інноваційного підприємництва: 1) як системи економічних відносин; 2) як форми інтеграції науки і виробництва; 3) як інструменту розвитку.

На нашу думку, суть інноваційного підприємництва в аграрному секторі насамперед необхідно розглядати як ініціативну, систематичну, здійснювану на власний ризик господарську діяльність, яка охоплює економічні відносини щодо розробки новачій, їх апробації та перевірки, відтворення, а також впровадження у виробництво, та є визначальним фактором розвитку аграрного виробництва за рахунок більш раціонального використання ресурсів, підвищення ефективності і забезпечення конкурентних переваг.

Реалізація функцій інноваційного підприємництва здійснюється в системі чітко сформованого організаційно-економічного механізму, тобто сукупності форм і методів інноваційної діяльності, що взаємопов'язано функціонують для забезпечення науково-технічного прогресу в галузях АПК. Основними організаційними складовими є: планування й організація НДДКР (створення інновацій); інформація й поширення інновацій; впровадження інновацій у виробництво. При цьому саме на етапі впровадження інновацій необхідно забезпечити дієву державну підтримку у зв'язку з недостатньою плато-

спроможністю аграрних товаровиробників [4]. До економічних складових слід віднести: фінансування й кредитування створення, поширення та впровадження інновацій; оподаткування й страхування підприємств, що створюють та впроваджують новітні технології; ціноутворення на науково-технічну продукцію; стимулювання науки і створення інновацій на різних рівнях.

Слід зазначити, що інноваційна активність аграрних підприємств все ж залишається на низькому рівні. Зокрема, проведене нами анкетне опитування 24 господарюючих суб'єктів Вознесенського району Миколаївської області дало змогу встановити, що лише 2 підприємства впроваджували у своїй діяльності інновації - ПАТ "Зелений Гай" та ТОВ НТЦ "Лан".

При цьому підприємства на інноваційний розвиток спрямовують 5-20% від отриманого прибутку. Пріоритетними напрямками для ПАТ "Зелений Гай" є енергозберігаючі технології - виробництво біогазу із силосу, використання вітрогенераторів та сонячних батарей, а також вирощування томатів способом малооб'ємної гідропонної технології на мінеральній ваті, що дозволяє підприємству заощаджувати ресурси та займати передові позиції в агропромисловому виробництві району.

Серед опитаних підприємств 58,3% є прибутковими, 33,4% - за I досліджуваний рік є прибутковими, а за інший збитковими, 8,3% - збитковими. Проте навіть прибуткові підприємства (крім 2 згаданих вище) не впроваджують інновації. Серед причин, які сповільнюють інноваційний розвиток аграрних підприємств опитуванням встановлено такі: відсутність внутрішніх вільних фінансових ресурсів; недостатнє державне фінансування; недосконала система економічного стимулювання та мотивації до інноваційної діяльності, а також недостатній доступ до кредитів й інших фінансових ресурсів.

Позитивним фактором є те, що підприємства все ж пріоритетними напрямками інноваційного розвитку у своїй діяльності визначають підвищення екологічної безпеки (виважені засоби боротьби зі шкідниками, покращення родючості ґрунтів, збереження, поліпшення та охорона земель сільськогосподарського призначення через поліпшення екологічних показників тощо). 37,5% підприємств (за умови належного фінансування) спрямували б ресурси на селекцію рослин і тварин, а 16,7% - на впровадження сучасних енергозберігаючих технологій. Так, серед інших напрямів енергозберігаючих технологій, на сьогодні на підприємствах України активно починає впроваджуватися технологія виготовлення паливних гранул із соломи та ін.

Узагальнюючи вивчення наукової літератури та практичний досвід діяльності підприємств АПК, можна виділити такі основні причини, що перешкоджають належному інноваційному розвитку аграрного сектора економіки:

1. Законодавчо-нормативна база, яка є фрагментарною, не цілісною і тому недосконалою. В Україні прийнято понад 100 законодавчих, нормативно-правових урядових актів і різноманітних відомчих документів, які не є взаємоузгодженими і не формують єдине законодавче поле інноваційної діяльності

2. Не налагоджений механізм належного фінансування інноваційних процесів. Стимується інвестування у довгострокові проекти через нестачу власних коштів у підприємств.

Згідно із прийнятою в Україні Стратегією інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів створення системи інвестування інноваційної діяльності, в тому числі наукової, яка відповідатиме сучасним вимогам ринкової економіки і забезпечить фінансову підтримку наукової та інноваційної діяльності, достатньої для досягнення результатів світового рівня, має базуватись на принципах: 1) чіткої диверсифікації джерел і механізмів фінансування в залежності від етапів інноваційного процесу; 2) використання переважно конкурсних (конкурентних) механізмів інвестування в наукову та інноваційну діяльність; 3) раціонального використання прямих і опосередкованих способів інвестування в наукову та інноваційну діяльність; 4) орієнтації державних інвестицій в науку та інновації на стимулювання притоку в ці сфери недержавних коштів, особливо заощаджень громадян.

На нашу думку, даний перелік принципів необхідно розширити, додавши до них принцип пріоритетності фінансування державою фундаментальних наукових досліджень, принцип структурності джерел фінансування в розрізі стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку країни, принцип державного стимулювання інвестицій в розвиток інноваційної інфраструктури, принцип державного регулювання системності здійснення інвестицій в усі сфери суспільного життя, принцип пріоритетності державного фінансування екологічних програм, програм по забезпеченню національної, продовольчої, демографічної, енергетичної, інформаційної безпеки та людського розвитку. Такий підхід потребує зміни критеріїв оцінки та переорієнтації цільової спрямованості інвестицій з прибутковості як результату на ціннісні орієнтири і критерії результативності. Нами розроблено систему інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора економіки (рис. 1), яка відповідає національним потребам і можливостям, що надаються світовими фінансовими ринками.

3. Сповільнює розвиток інноваційного підприємництва і відсутність венчурного фінансування. Діючі венчурні фонди спрямовують свої ресурси головним чином на фінансове забезпечення традиційних інноваційних проектів і уникають фінансування перспективних технологій. В розвинутих же країнах світу в активізації інноваційної діяльності визначальну роль відіграє саме розгалужена і досить динамічна мережа приватних інвестиційних і венчурних фондів. В Україні з 2007 року розпочато створення мережі Регіональних інноваційних центрів. Однак вони виконують переважно інформаційно-консультаційні функції та не забезпечують здійснення венчурних інвестицій.

Отже, для підвищення інноваційної активності підприємств аграрного сектора економіки регіону насамперед необхідно здійснити комплекс заходів по нарощуванню внутрішніх фінансових ресурсів та державної підтримки шляхом економічного стимулювання інноваційної діяльності. Важлива роль при цьому має відводитись належній розробці та всебічній підтримці складових

організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку. Це в свою чергу забезпечить нарощування обсягів виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, посилення продовольчої безпеки, зростання експортного потенціалу і зміцнення економіки країни в цілому.

Література:

- **Архієрев С.** Підвищення ролі регіонів у випуску високотехнологічної та інноваційної продукції: міжнародний досвід / **Архієрев С., Попадинець О.** // [Електронний ресурс]: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/november08/5.htm>.
- **Музика П.М.** Підвищення ефективності інноваційної підприємницької діяльності в сільськогосподарському виробництві // **Економіка АПК.** - 2005. - № 6. - С. 64-67.
- **Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні: Національна доповідь / К.О. Ващенко, З.С. Варналій, В.Є. Воротін, В.М. Геєць, Е.М. Лібанова та ін.** - К., Держкомпідприємства, 2008. - 226 с.
- **Санду И.** Активизация инновационной деятельности в АПК / **И. Санду** // **АПК: экономика, управление.** - 2005. - № 11. - С. 73-79.
- **Сіренко Н.М.** Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: [монографія] / **Н.М. Сіренко.** - Миколаїв, 2010. - 416 с.
- **Смоленок А.П.** Розвиток інноваційного підприємництва в агропромисловому виробництві: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. - Київ, 2010. - 20 с.
- **Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.-упоряд.: Г. О. Андрощук, І. Б. Жилієв, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко.** — К: Парламентське вид-во, 2009. — 632 с.

Молодженя М.С.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Контроль результативності інноваційної діяльності займає одне з важливих місць у системі управління результативністю підприємства. Обґрунтованість такого визначення базується на тому, що контрольні дії виступають як засіб, здатний визначити не тільки рівень та ступінь досягнення цілей відповідних напрямків інноваційної діяльності, але й вузькі місця в цьому процесі, допомогти керівництву розробити основні заходи щодо їх усунення.

Організація внутрішнього контролю є необхідною частиною управління результативністю, що забезпечує адекватну оцінку результатів інноваційної діяльності, виявлення відхилень та обґрунтуванні управлінських рішень щодо виправлення ситуації у разі відхилень (табл. 1).

Таблиця 1

Рівні управління результативністю інноваційної діяльності підприємства*

Рівень управління Функції Відповідальні Координація Залучені сфери

1-й рівень Стратегія бачення та управління Керівники вищих ланок управління Стратегічна централізована координація дій Організаційна структура